

Izbaja vsak četrtak,
Velja s poštnino vred in
v Mariboru s pošiljanjem
na dom
na celo leto . 3 fl.
" pol leta . 1 fl. 50 k.
" 1/4 " . — fl. 80 k.
Brez pošiljanja na dom
za celo leto . 2 fl. 50 k.
" pol leta . 1 fl. 30 k.
" 1/4 " . — fl. 70 k.
Posamezni listi se dobijo
pri knjigarju Novaku na
velikem trgu za 5 k.

SLOVENSKI

GOSPODAR.

Podučiven list za slovensko ljudstvo.

„Poduk v gospodarstvu bogati deželo.“

Naročnino sprejema vred-
ništvo v Mariboru.

Rokopisi se ne vračajo,
neplačani listi ne
prijemajo.

Oznanila se prijemajo in
plača se za navadno vrstico
če se oznanilo natisne en-
krat, 10 kr., če dvakrat,
15 kr., če trikrat 20 kr.,
in vsakokrat za kolek 30 k.

Štv. 31.

V Mariboru 4. avgusta 1870.

Tečaj IV.

Iz bojišča.

Pod tem naslovjem bomo tako dolgo, dokler bo trajala vojska, prinašali vse najvažnejše prigodbe na bojišču. Ker se je vendar do danes celo malo važnega dogodilo, ali še dozdaj nam ni znano, hočemo samo v kratkem povedati to, kar smo izvedeli iz francoskih in nemških časnikov.

Iz vseh dozdajnih poročil se vidi, da se še le samo predne straže tepejo. Tako se piše, da so se teple pri Reinheimu, Forbachu, Saarbrücku, Gersweilerju, Kaiserlauternu, Dürckhaimu itd.; pri nekih teh krajih so bili tepeni Francozi, pri nekih spet Prusi, da bi pri Rheinfeldu in Freiburgu Francozi dva virtemberska polka bili popolnoma posekali, se ne potrdi.

Napoleon ima svoj glavni kvartir v Metz, in Francozi so že pre na večih krajih prestopili Reno. Iz Kopenhagena se piše, da so pri Skagenu videli 7 francoskih oklepni fregat in dva parobroda. Prusi se zlo bojijo, da bi Francozi prišli s svojim vojnim brodovjem v vzhodno morje in Pruse od one strani tudi napadli, zato delajo velike priprave pri morju.

Da pa bodo naši čast. bralci lože vojsko sledeli, hočemo danes naznaniti, najimenitnejše generale, kateri v francosko-pruski vojski zapovedujejo armadama: V francoski armadi so: Mak-Mahon, zapoveduje v centru; Bazaine (izgov. Bazén); Cousin de Montauban (izg. Kusen de Montobo); Trohu (Troki); Lebrun (Lebrün); Lebœuf (Lebef); Bourbaki (Burbaki); Ladmirault (Ladmiro); in du Faillj (dü Felji). Tudi stari maršal Baraguaj d' Hilliers (Barage Hilier); Canrobert vodja ostale armade v sredini francoske dežele. — V pruski armadi pa so ti-le imenitni generali: Moltke, Vogel pl. Falkensteinski, Steinmetz, Herwarth pl. Bittenfeldski, Fransecki, princ Friderik Karol in pruskega kralja naslednik, Manteufel, Göben in Beyer. Naj glasovitejši med temi so Mak-Mahon, Bazaine, Moltke in princ kraljevski naslednik. Tudi cesar Napoleon in pruski kralj sta pri armadi.

Tabor pri Kapeli,

eno uro niže Radgone.

(Dalje.)

Gosp. F. Žitek rihtarovski župan je v kratkem ali vendar prav jedernatem govoru dokazal, da je sila potrebno, da se prosta hudodelstva, pregreški in prestopi naj ojstreje kaznujejo, kakor zdaj.

Govornik je po primerljajih dokazal, kako so se prej tati strašno ječ bali, in če je kateri prišel domu iz ječe, je rekel, da hoče vse drugo rajše pretrpeti, samo v ječo več noče iti. V prejšnjih časih je tedaj zapiranje tatov nekoliko koristilo, in marsikteri je prav poboljššan prišel domu, zdaj pa v naši novi svobodni eri je to vse drugače, ker če zdaj tat iz zopora pride, še je stokrat hujši, kakor je bil prej, in sicer zakaj? ker se mu tamo ne godi samo prav dobro, temuč pride tudi s drugimi hudodelniki skupej, od katerih se

nauči še več hudobij kakor jih je prej znal, in kakih se morebiti doma nikdar ne bil naučil.

Govornik je povedal dva primerljeja, ktera je čital v „Slov. Gospodarju“, in s kterima je dokazal, da sta dva tata taki prve dni ko sta prišla iz ječe, kot razbojnika ljudi ubila in obropala, to je tedaj sad vezdajnega kaznovanja tatov. Govornik je še konečno dokazal, da če se to ne bode premenilo, če se hudodelci namreč ne bodo ojstro kaznovali, ne bomo mogli več obstati, ker vsak revež bo rajše kral, kakor delal, ker se mu v zoporu, kder nič ne dela, dosti bolj godi, kakor doma, kder mora težko delati. Predsednik je dal glasovati o ti rezoluciji: „Navzoči izrečemo, da je sila potrebno, da se prosta hudodelstva ostreje kaznujejo.“ — Rezolucija je bila soglasno sprejeta.

Gosp. J. Kukovec nastopi potem oder in govori o dveh bolj lokalnih zadevih in sicer, da se naj Mura od Radgone do ogerske meje na deželne stroške regulira. Ta govor se glasi tako-le:

Dragi rojaki! Vse, kar so Vam do zdaj gospodje predgovorniki razlagali, vsi predlogi, ki ste jih do zdaj potrdili, zadevajo naš narod v obče; jaz pa Vam hočem nekatere reči razložiti, ki se posebej nas, ki smo tukaj zbrani, v ožjem pomenu tičejo. Ljubi moji, jaz mislim, da je zemlja, ki jo s trudom težkega dela v potu našega obraza obdelavamo, za nas neprecenljive vrednosti; ona nam prinaša vsakdanji kruh, ona nas oblači in tudi za nas težek davek plačuje. Za mali kos zemlje nastale so že mnogokrat med poprej najboljšimi sosedi in mejaši svaje, najhujši prepiri in pravde, ki so že marsikoga na beraško palico spravile, ali poleg vsega tega nobeden noče popustiti, vsak čuva in brani svoj košček zemlje, in če je potrebno, da zadnjo kapljo krvi; in tako je tudi prav, saj zemlja, ktera nas redi, je naša najb ljša mati. Dragi moji, mi se na eni strani za kos zemlje tako potegujemo in branimo, na drugi strani pa se pripušča, da nam nenasitljivi sovražnik seženj za seženjem, oral za oralom najboljše zemlje, brez da mu kdo brani, neprenehoma jemlje in grabi; ali nije to čudno! Komu nije znano, koliko lepe in plodne zemlje je že Mura od Radgone dol spodkopala in z nerodovitnim peskom in kamenjem obsipala. Koliko košček kruha je že splavalo po vodi! Pa na to vse nihče ni z glavo ne gane. Da si tukaj škodo, ki jo je Mura samo med Hrastjem in Vučjo vesjo naredila, jasnejše pred oči postavimo, hočem z nekaterimi številkami na pomoč priti. Vzemimo, da Mura na rečenem mestu nije več kot 200 orjaških oralov poškovala — v resnici jih je mnogo več — vrednost enega oralu postavimo na 100 gold., to vkupaj iznaša 20.000 gold.; ali zemlja razun svoje stanovitne vrednosti donaša še vsako leto posebne čiste dohodke; postavimo te po katastralni ceni na 16 gold. na leto od oralu, dobimo od 200 oralov, 3200 gold., pomnožimo ta čisti dohodek s 10 letmi, dobimo iznesek od 32.000 gold., ako ti zgubi na čistem dohodku še prištejemo zgorej omenjeno zgubo na stalni vrednosti zemljišča, dobimo potem celotno zgubo od 52.000 gl. ali je to mala škoda? Nadalje ne bo morebiti 14 dni preteklo, da tudi okrajna cesta v vodo padne (je že! Vredn.), ker se za odstranjenje te nevarnosti razun drogov kraj ceste ni nič storilo, čeravno se po ti cesti veliki in mali gospodje gor in dol vozijo. Tukaj drugega ne bo preostalo, kakor cesto drugam preložiti; ali zemljišča za to nije dolžan nihče zastonj dati, tudi nije nihče dolžan nove ceste zastonj delati. Iz tega sledi, da se bodo morali tukaj zopet tisoči izdati in